

F A X E K O M M U N E

Indholdsfortegnelse

Indtægter i budget 2024-2027	2
De overordnede linjer for Faxe Kommunes økonomi	2
Indtægtsgrundlaget for budget 2024 – 2027	3
<i>De primære forudsætninger for indtægtsberegningen</i>	3
<i>Ændring i indtægtsgrundlaget fra budgetvedtagelse 2023 til budgetforslag 2024</i>	4
Generelt om skatteindtægter	5
<i>Kommunal indkomstskat</i>	6
<i>Selskabsskat</i>	6
<i>Grundskyld</i>	7
Generelt om tilskud og udligning	7
<i>Særtilskud</i>	8
<i>Bloktilskud</i>	8
Selvbudgettering 2024 – indledende betragtninger	9

F A X E K O M M U N E

Indtægter i budget 2024-2027

De overordnede linjer for Faxe Kommunes økonomi

Faxe Kommunes samlede økonomi er under stort pres med direkte årsagssammenhæng til alt for høje driftsudgifter på trods af et bedre indtægtsgrundlag end forventet inden Bolig- og indenrigsministeriet udmeldte det statsgaranterede udskrivningsgrundlag d. 30. juni 2023.

De høje driftsudgifter som Faxe Kommune udfordres af kan alene henledes til det specialiserede Børne og ungeområde. På dette driftsområde ligger Faxe Kommune omkring 50 mio. kr. over den næst dyreste sammenligningskommune ud fra socioøkonomiske kriterier (KL's konsulenthus KOMPONENT 2023). Faxe Kommunes øvrige driftsudgifter ligger enten lige under eller en del under sammenligningskommuner. De høje driftsudgifter på det specialiserede Børne og ungeområde vil uomtvisteligt medføre stigning på tilbud til voksne med særlige behov pga. øget tilgang fra det specialiserede Børne og ungeområde de kommende år.

Ud over de meget høje driftsudgifter er Faxe Kommune også specielt ramt af usikkerheden om pension og oplever deraf den største tilvækst i seniorpensioner jf. NB-økonomi, som i de fleste ordninger i Faxe Kommune finansieres med 70-80%. Den store tilvækst på seniorpensioner, som afviger meget fra landsgennemsnittet, skaber yderligere pres på kommunens balance og udfordre likviditeten alarmerende, hvorfor det udarbejdede råderumskatalog med mere end 40 mio. kr. i 2024 stigende til over 80 mio. kr. i 2027 på kort sigt ikke tilstrækkelig til at bremse udhulingen af kommunens likviditet og dermed en konsolidering af kommunens økonomi.

Dermed er signalet i nærværende notat at Faxe Kommune befinder sig i en yderst kritisk situation på trods af et bedre indtægtsgrundlag end forudsat ved budget 2023.

Nedenfor opsummeres de primære elementer kort, hvorefter indtægtsgrundlaget efterfølgende uddybes.

- Den udmeldte statsgaranti for 2024 og konsekvensberegning af overslagsårene 2025-2027 er indarbejdet i det tekniske budgetgrundlag for 2024-2027
- Der ses i alle år mellem 2024-2027 en forbedring i indtægtsgrundlaget.
- Forbedringen er særligt drevet af en markant forbedring på de kommunale indkomstskatter. Faxe Kommune ser også fremadrettet en fortsat positiv udvikling i beskatningsgrundlag pr. indbygger.

FAXE KOMMUNE

- Faxe Kommune tildes i 2024 et særtilskud for at være blandt kommuner med vanskelige økonomiske vilkår.
- De nye forudsætninger for pris- og lønudviklingen er samtidig indarbejdet på budgettets udgiftsside, og har markant større betydning i år sammenlignet med tidligere år.
- Ses ovenstående samlet set, forbedrer indtægtsiden *ikke* balancens bundlinje, idet pris og lønfremskrivningen er væsentlig større end forbedringen af indtægtsgrundlaget. Der er således ikke et større råderum som følge af indtægtsforbedringen.

Indtægtsgrundlaget for budget 2024 – 2027

De primære forudsætninger for indtægtsberegningen

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag udmeldes af Bolig- og indenrigsministeriet og giver kommunen en garanti for, at kommunen kender det konkrete grundlag for skatteindtægter, tilskud og udligning. Med andre ord er Faxe Kommune sikker på indtægtsgrundlaget ved valg af statsgaranti for 2024 uagtet det efterfølgende viser sig at udskrivningsgrundlaget var sat for højt eller for lavt. Kommunen kan også vælge at selvbudgettere, men nærværende notat handler alene om indtægtsgrundlaget pba. statsgarantien. Dog tegnes de første tendenser for valget mellem statsgaranti og selvbudgettering kort i slutningen af notatet. Byrådet vil ifm. 2. behandlingen af budgettet blive forelagt et særskilt notat som konkret omhandler valget mellem statsgaranti og selvbudgettering.

Indtægtsgrundlaget baseres primært på kommunens udskrivningsgrundlag og befolkningstal for kommunen og det er disse parametre der har betydning for statstilskuddet som gives med statsgarantien og dermed også udligningen mellem kommunerne.

Nedenfor ses udviklingen i udskrivningsgrundlaget og befolkningstallet fra budget 2023 til budget 2024

Tabel 1

Udskrivningsgrundlag (1.000 kr.)	2024	2025	2026
Budgetvedtagelse 2023 – 2026	6.973.851	7.244.601	7.506.906
Budgetforslag 2024 – 2027	7.158.818	7.517.025	7.786.939
Nettoændring i udskrivningsgrundlag (stigning)	184.967	272.424	280.032

F A X E K O M M U N E

Tabel 2

Befolkning pr. 1/1 i budgetåret	2024	2025	2026
Budgetvedtagelse 2023 – 2026	37.565	37.694	37.871
Budgetforslag 2024 – 2027	37.501	37.307	37.363
Nettoændring i befolkningstal (fald)	-64	-387	-508

Som det fremgår af tabel 1 og 2 er selve udskrivningsgrundlaget for kommunen steget, men samtidig er det befolkningstal, som indtægtsgrundlaget baseres på, faldet.

En stigning i udskrivningsgrundlaget er alene en teknisk fremskrivning, som laves af KL¹. Denne tekniske fremskrivning er således ikke begrundet i konkrete hændelser i 2022 eksempelvis vækst i befolkning eller åben/luk af virksomhed.

Faldet i borgere er derimod en direkte forskel mellem sidste års budgetgrundlag af den forventede befolkning. KL's beregningsmodel tager udgangspunkt i befolkningsgrundlaget fra Danmarks Statistik. Der kan dermed være en afvigelse mellem grundlaget og Faxe Kommunes udarbejdede befolkningsprognose idet grundlaget i Danmarks Statistik ikke konkret tager højde for eksempelvis den viden der konkret er i kommunen om kommende vækst. Dette kan eksempelvis være nye udstykninger og forventningerne til kommende års bosætningsudvikling. På den måde kan den forventede befolkningsudvikling fremstå mere pessimistisk end forventningerne i kommunens befolkningsprognose.

Ændring i indtægtsgrundlaget fra budgetvedtagelse 2023 til budgetforslag 2024

På baggrund af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag samt tilskud og udligning for 2024 har administrationen ved hjælp af KL's model beregnet skøn for skatteindtægter, tilskud og udligning for overslagsårene 2025-2027².

Nedenfor ses de samlede ændringer til budget 2024-2027 ift. de forudsætninger for indtægtsgrundlaget, der blev indarbejdet ved budgetvedtagelsen 2023-2026.

Tabel 3

Nettoændring i indtægter (i 1.000 kr.)	2024	2025	2026	2027
Skatter	-66.753	-83.017	-77.744	-164.723
Tilskud	-42.225	-34.269	-87.903	-147.479
Udligning	457	531	664	1.202
Nettoændring i indtægter (stigning)	-108.521	-116.755	-164.983	-311.000

¹ regnskabsgrundlaget for 2021 fremskrives med 12,5 pct.

² Ved anvendelse af KL's skatte- og tilskudsmodel, som anvender økonomaftalen og nye skøn for udviklingen i overslagsårene som beregningsgrundlag

F A X E K O M M U N E

- = Indtægter/merindtægter
+ = Udgifter/mindre indtægter

Som det fremgår af ovenstående tabel 3, er der forbedringer i skønnet for skatter og tilskud i alle budgetår.

Specielt ses stigning i "tilskud" fra 2025 til 2026 (nettoændring fra -34 mio. kr. i 2025 til nettoændring på -88 mio. kr. i 2026) som gives pba. den væsentlig stigning i pris og lønfremskrivningen. Det samme gælder for 2026 og 2027 (nettoændring fra -88 mio. kr. i 2026 til nettoændring på -147 mio. kr. i 2027). Tilskuddet afspejler igen udviklingen i pris og lønfremskrivningen, men en del af nettoændringen fra 2026 til 2027 skyldes også den tekniske del af budgetlægningen i økonomisystemet³.

Der er dermed ikke udsigt til flere penge, som kan disponeres qua forbedringen i indtægtsgrundlaget for 2024-2027. Forbedringen i indtægtsgrundlaget spejler primært udviklingen på udgiftssiden som følge af pris og lønfremskrivningen.

I tabel 4 er udgiftssidens pris og lønfremskrivning vist og som det tydeligt fremgår, så ses der i udviklingen i priserne markante ændringer mellem årene. Den samlede fremskrivning af Faxe Kommunes udgiftsgrundlag overstiger stigningen i indtægtsgrundlaget.

Tabel 4

Pris og lønfremskrivning, udgiftssiden (1.000 kr.)	2024	2025	2026	2027
2024 til 2025		123.291	123.291	123.291
2025 til 2026			130.548	130.548
2026 til 2027				137.444
Samlet fremskrivning	-	123.291	253.839	391.284

- = Indtægter/merindtægter
+ = Udgifter/mindre indtægter

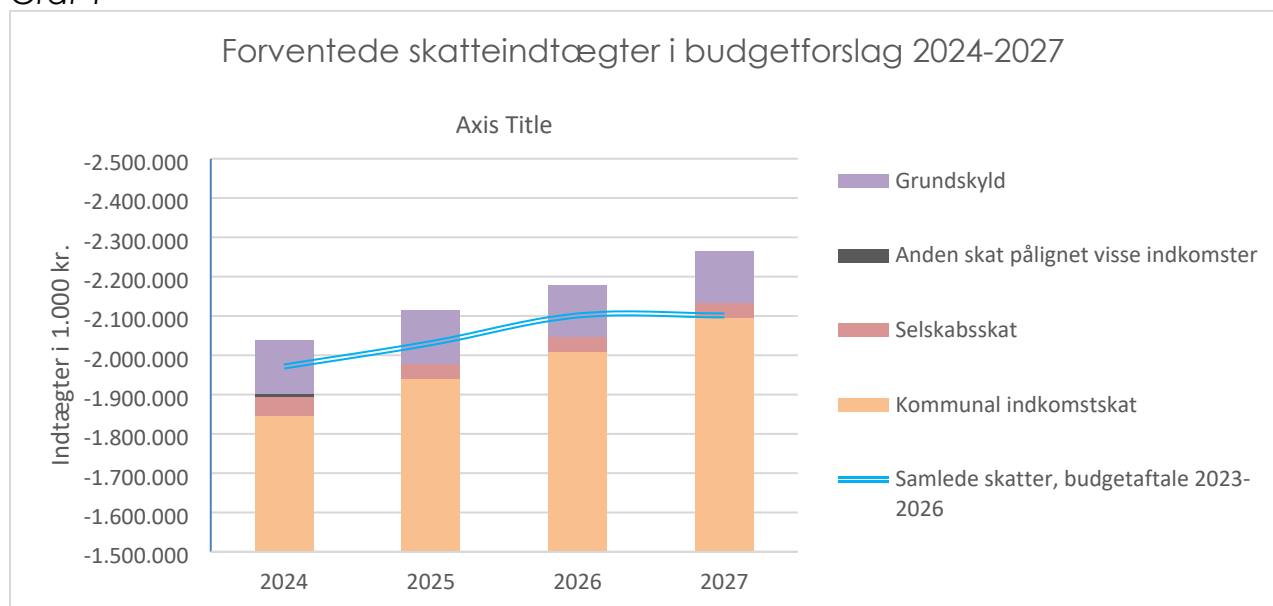
Generelt om skatteindtægter

Udviklingen i de forventede skatteindtægterne for Faxe Kommune fremgår af graf 1. Der er generelt tale om en parallelforskydning opad for de samlede skatteindtægter ift. det fremskrevet indtægtsgrundlag fra budgetaftalen 2023-2026. Skatteindtægterne er med andre ord uændret ift. udviklingstendens fra sidste års budget grundet de er opgjort i løbende priser⁴.

³ Når der laves et nyt budgetgrundlag sker dette teknisk ved, at der tilføjes et nyt overslagsår (2027) som en 1:1 kopi af det foregående overslagsår (2026). Det vil sige at 2027 er dannet som en tro kopi af 2026. Det sidste år vil altid afvige idet der reelt set er to års ændringer gemt heri (2025->2026->2027)

⁴ Løbende priser er priser inkl. pris og lønfremskrivningen

Graf 1

Kommunal indkomstskat

Skatteindtægterne for 2024 er i statsgarantien væsentligt højere end forventningerne i september 2022 (47 mio. kr.), hvor administrationen ud fra KL's seneste tilskudsmodel genbereggede indtægtsskønnet. Herudover er skønnene for skatteindtægterne i 2025-2027 også løftet markant (ca. 70 mio. kr. i 2025 og 2026 stigende til 160 mio. kr. i 2027).

Statsgarantien for 2024 er 103 mio. kr. højere end skønnet sidste sommer. Dette har primært afsæt i et markant bedre skøn på skatteindtægterne på landsplan i årene 2021-2023⁵. Denne stigning er fortrinsvist et udtryk for at genopretningen af dansk økonomi efter Coronapandemien skønnes hurtigere end tidligere forudsat. Samtidig spiller et stigende skøn for lønudviklingen samt et endnu højere skøn for beskæftigelsen også ind i løftet af skatteindtægterne.

Selskabsskat

Forventningerne til selskabsskatten for Faxe Kommune stiger væsentlig i opdateringen af indtægtsgrundlaget for 2024-2027. Dette skyldes primært, at administrationen med budget 2023-2026 foretog et skøn pba. af konkret viden om forskydning i forventet afregnede skatteindtægter i 2023 og dermed nedskrev det skøn, som KL's skatte- og tilskudsmodel beregnede⁶. Denne vurdering blev kun antaget værende til

⁵ Det ændrede skøn er med udgangspunkt i Økonomisk Redegørelse maj 2023 mod Økonomisk redegørelse august 2022

⁶ KL's skatte- og tilskudsmodel anvender historiske data til at skønne udviklingen i selskabsskatterne i overslagsårene. Skønnet i modellen for overslagsårene kan derfor nemt påvirkes af konkrete udsving i de historiske data. Eksempelvis det, at en betydelig del af selskabsskatterne ikke bliver afregnet som

F A X E K O M M U N E

stede i 2023, hvorfor den forventet vurderingen til 2024-2026 var at selskabsskatterne ville falde med 15 mio. kr.

Dette grundlag afspejles dog ikke i den opdaterede statsgaranti og ej heller i budgetoverslagsårene i KL's beregningsmodel. Derfor fastholdes skønnet i budgetforslaget 2024-2027 med statsgarantien og skønnet fra KL's model. Derfor øges de forventede selskabsskatterne i indtægtsgrundlaget med ca. 15 mio. kr. årligt.

Grundskyld

Med boligskatteforliget er der udsigt til ændring i praksis for afregning af grundskyld over for kommunerne. Der er fortsat udeståender mellem KL og regeringen for endelig stillingtagen til flere elementer om afregning mellem staten og kommunerne. Den primære ændring er at beskatningen fra 2024 omlægges for boligejerne fra afgiftspligtige grundværdier til beskatning direkte på grundværdien. De kommunale grundskyldspromiller fastsættes ved lov og udmeldes af staten. Dermed er grundskylden for 2024 i Faxe Kommune fastlåst.

Faxe Kommune har tidligere haft stigende skøn for grundskyld i indtægtsgrundlaget. Med det forventede indtægtsgrundlag for 2024-2027 er denne post markant anderledes, idet Faxe Kommune jf. KL's model kan forvente et fald i grundskylden (svarende til 4 mio. kr.)

Dette har primært afsæt i forventningen om faldende ejendomsvurderinger qua de igangværende landsdækkende revurderinger. Der gøres dog opmærksom på, at mange af disse vurderinger er forsinkede og først endeligt er færdige i 2025.

KL har stillet en række spørgsmål om opgørelsen af kommunernes grundskyld til ministeriet. Ministeriet vil vende tilbage til KL i løbet af september herom og så vidt der er ændringer, orienteres herom.

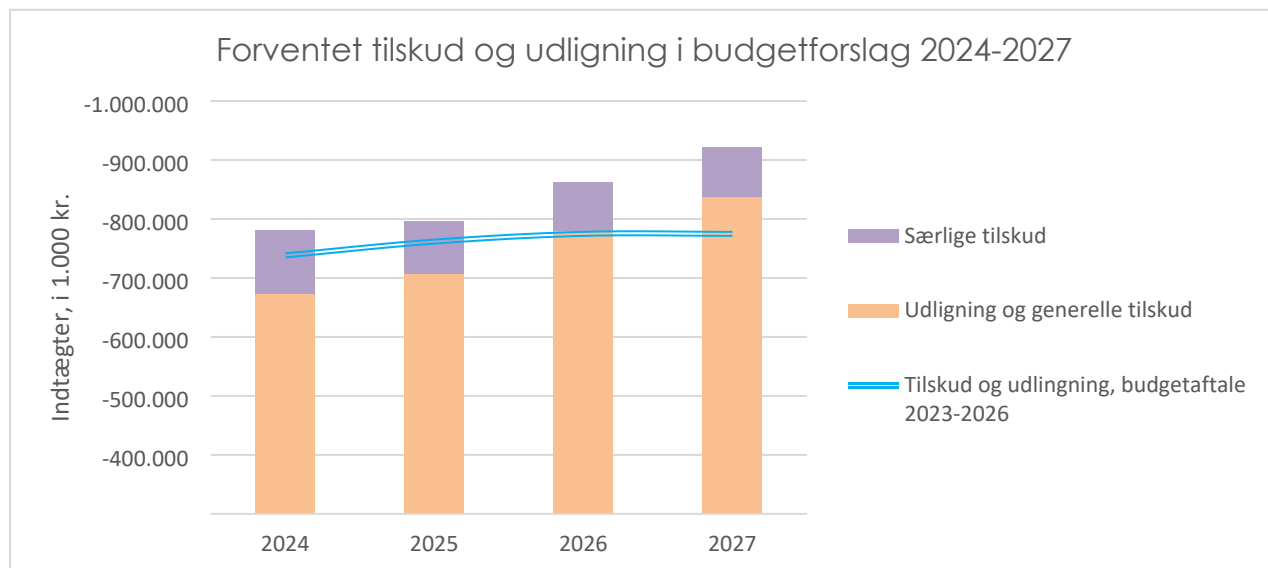
Generelt om tilskud og udligning

Udviklingen i særlige tilskud og den generelle tilskud og udligning for Faxe Kommune fremgår af graf 1. Når tilskud og udligning for 2024-2027 sammenholdes med det samlede tilskud og udligningsgrundlag i budgetaftalen 2023-2026 ses generelt og markant flere tilskud/mindre udligning i 2024 og 2026/2027.

de plejer og dermed forskydes til næste regnskabsår. For budgetforslaget 2024-2027 er det regnskabsår for 2021, der er basisår

FAXE KOMMUNE

Graf 2

Særtilskud

Med tilskud og udligning for 2024 er Faxe Kommune fortsat i kategorien af kommuner, som af Indenrigs- og sundhedsministeriet er vanskelig stillede kommuner. En lille del af Faxe Kommunes særtilskud er et tilskud til kommuner med væsentlige økonomiske vilkår, som kommunen modtager sammen med 20 af landets andre kommuner. Det skal dog præciseres, at der ikke er tale om, at tilskuddet skaber mulighed for nedprioritering af råderumsskabelsen som kommunen har gang i – tilskuddet bidrager alene til, at det økonomiske pres på likviditeten reduceres med 15 mio. kr.

Faxe Kommunes økonomi er fortsat under stort pres på trods af særtilskuddet.

Bloktilskud

Bloktilskuddet påvirkes primært af balancetilskuddet og pris og lønfremskrivningen.

Balancetilskuddet har primært til formål at sikre en balance mellem de kommunale indtægter og udgifter. Et pres på udgifterne (f.eks. en højere serviceramme) vil af føde et højere bloktilskud.

På landsplan påvirkes bloktilskuddet primært af markante ændring ift. pris og lønfremskrivningen, som trækker tilskuddet væsentligt op. Omvendt trækker de stigende indkomstskatter som følge af den høje beskæftigelse og dermed lavere skøn for overførselsindkomsterne det samlede balancetilskud ned. Der er dog flere parametre som trækker i begge retninger idet bloktilskuddet består af mange elementer, som nærværende skriv ikke går yderligere ind i.

Der kan således konstateres en markant stigningen i Faxe Kommunes tilskud og udligning spe-

F A X E K O M M U N E

cielt i 2026 og 2027 som antages at være direkte afledt af pris og lønfremskrivningen, som tidligere nævnt fylder meget i indtægtsgrundlagets udvikling for specielt de sidste overslagsår. Dette skyldes, at de tidligere prisstigninger i overslagsårene vil afspejles i lønudviklingen jf. KL.

Selvbudgettering 2024 – indledende betragtninger

Det første skøn viser umiddelbart at der for Faxe Kommune vil være et tab hvis selvbudgettering vælges med udgangspunkt i det samme udskrivningsgrundlag og befolkningsudvikling jf. [Danmarks Statistik](#) (som anvendt ved KL's beregningsmodel pba. statsgarantiens data).

Den primære faktor i valget mellem statsgaranti og selvbudgettering er den forventede udvikling i befolkningstilvæksten. Administrationen kvalificerer derfor befolkningsprognosen ift. kommunes reelle befolkningstal frem mod den politiske behandling af valg mellem statsgaranti og selvbudgettering.

På nuværende tidspunkt ser skønnet for selvbudgettering med [Faxe Kommunes befolkningsprognose](#) dog ikke ud til at give nogen nævneværdig gevinst ift. de usikkerheder der er forbundet med selvbudgettering. Dette vil blive beskrevet yderligere i selvbudgetteringsnotatet, men de største risici beskrives dog lige kort.

De største usikkerheder der er forbundet med selvbudgettering er alt for store ift. risikoen. Usikkerhederne er blandt andet at hvis det forudsatte befolkningstal ikke holder og kommunen oplever en lavere befolkningstilvækst, vil kommunen i så fald vil få en efterregning tre år efter. Herudover er et parameter også, at hvis kommunen oplever befolkningsvækst som antaget, men borgerne der tilflytter ikke i høj grad bidrager med det gennemsnitlige (eller højere) beskatningsgrundlag eller hvis/når den nuværende høje beskæftigelse falder og indkomsterne i kommunen dermed også falder.